

Türkiye'de yanlış su kullanım oranı neredeyse yüzde 80. Kuruyan ve kuruma sürecine giren göllerin büyük bölümünün, tatlı su özelliğindeki en büyük doğal tatlı su gölleri olduğu görülmektedir.

Göllerin en çok kuruduğu bölgelerden biri olan İç Anadolu, kapalı- kurak bir havza olmasına rağmen, bu bölgemizde kuru tarım ürünlerinin yetiştirilmemesi, yöredeki göllerin kurumasına, yer altı sularının çekilmesiyle de bölgede tehlike yaratan obrukların oluşmasına neden oldu. Ayrıca doğal göllerimizin her türlü atık alanı olarak kullanılması (fiziki- kimyasal- biyolojik kirlilik) doğal döngüsüne engel olunması ve göllerimizi besleyen yağış suları ve dere- çayların doğal akışının kesilmesi, nedenlerden bazıları.

Göllerin çevresindeki çok sayıdaki kuyuyla yer altı sularının çekilmesinin hem gölün beslenmesini engellendiği hem de yeraltı sularının aşırı oranda azalmasının kuraklık sorununa neden olduğu görülmektedir. Diğer faktörler olarak balık çiftlikleri, tarım alanı kazanmak için göl kıyılarında yapılan drenajlarla oluşturulan kurutmalar, kıyı alanlarının dolgu ile yol, konut, sanayi gibi yapılaşma gibi kirletici faktörlerin başında gelmektedir.

Türkiye'de son yıllarda küresel ısınma, yanlış tarımsal sulama ve yer altı su kaynaklarının kontrolsüz kullanımı sonucu sulak alanlarımızın çoğunu kaybettik. Avrupa da sulak alan kaybının en çok yaşandığı ve tarımsal su tüketiminin en çok arttığı ülke konumundayız. Türkiye'de ki yağış dağılımına bakıldığında üçte ikisinin kurak ve yarı kurak alanlar oluşturduğu görülmektedir. Küresel ısınma sonucu gelecek yirmi yılda özellikle doğu ve güneydoğu Anadolu da ki yer altı su kaynaklarımız ciddi şekilde azalacaktır. Bu bilgiler ışığında son yüzyılda Tuz Gölü yüzde 85 oranında küçüldüğü, plansız verilen tuz işletmeleri, aşırı ve plansız yer altı suyunun kullanılması sonucu Gölün su seviyesi her yıl yaklaşık bir iki metre azalmakta.

Sadece Göller Yöresi Burdur sınırlarında 60 yıl önce 20'ye yakın doğal gölden bahsedilirken bugün bu sayının 5'e düştüğü, kalan göller de yine kuraklığın yanı sıra, insanların kirletici müdahaleleriyle karşı karşıya kalmaktadır.

Türkiye'de son 50-60 yılda kuruyan, kuruma ve kirlilik tehdidi altındaki gölleri; Akşehir Gölü (Konya): Türkiye'nin 5'inci büyük tatlı su gölü iken 2008 yılında tamamen kurudu ve coğrafyadan silindi. Amik Gölü (Hatay); Ziraat verimliliği için yüksek kalın alüvyonal toprak tabakası elde edilmesi ve çiftçilere dağıtmak için 1974 yılında kurutuldu.

Antalya yöresinde Karagöl ve Avlan Gölü, Girdev, Kurugöl, Keklice, Manay, Tecer, Mamak ve Genceli gölleri tamamen kurudu. Türkiye'nin stratejik öneme sahip 2'nci büyük doğal tatlı su gölü olan Eğirdir ve Kovada gölleri de kuruma ve çok ciddi kirlilik sorunlarıyla karşı karşıya. Kestel Gölü tamamen kurudu. Burdur, Çorak, Yazır, Karataş, Gölhisar gölleri ve Karamık Sazlığı kuruma tehdidi altında. Salda ve Gölcük gölleri su kayıpları ve çevre baskısı altında.

İç Anadolu Bölgesi Tuz deposu olan Tuz Gölü havzası, kirlilik etkisi ve kuruma tehlikesiyle karşı karşıya. Bölgede göçmen ve konaklayıcı kuşların sayısı da giderek azalıyor. Eber Gölü bataklığa dönüştü ve kurumakta. Akşehir, Meke Gölü, Samsa aşırı su kullanımı, kirlilik ve yer altı sularının azalması nedeniyle tamamen kurudu. Kulu, Ereğli Sazlıkları, Akgöl tamamen kurudu. Hotamış ve Uyuz Gölü önlem alınmazsa tamamen kuruyacak. Eşmakaya, Turna, Sülüklü, Akgöl ve Bezirci gölleri kurumakta. Tersakan, Bolluk, Musalar, Ilgın, Samsa, Yay, Seyfe ve Tuzla gölleri kurudu. Beyşehir Gölü'nde aşırı su kullanımı, kirlilik vb. nedenlerle kurumak üzere. Sultan Sazlığı aşırı kirlilik ve kuruma tehlikesiyle mevcut alanının yüzde 60'ını kaybetti. Ankaralıların nefes aldığı Mogan ve Eymir aşırı kirlilik ve yapılaşma baskısıyla tehdit altında.

Marmara gölleri den, İznik, Sapanca, Uluabat ve Kuş (Manyas) gölleri tarımsal su alımları ve tarım-sanayinin aşırı kirlilik etkisiyle doğal göl özelliklerini kaybetmekte. Yay Gölü tamamen kurudu. Sapanca Gölünü besleyen çok sayıdaki derenin su şişeleme fabrikaları tarafından kullanılması, su kaynaklarının göle ulaşmaması, yapılaşma, sanayinin çok yoğun kirliliği nedeniyle de kuruma tehdidiyle karşı karşıya.

İstanbul Büyükçekmece Gölü, su kapasitesinin neredeyse yarısını kaybetmekte, çok yoğun evsel-endüstriyel kirlilik ve aşırı yapılaşma ve işgal tehdidi altında. Terkos Gölü çevresindeki yeşil alanlar, yapılaşma baskısı altında. Küçükçekmece Gölü içme suyu özelliğini ve doğal biyolojik çeşitliliğini, doğal tatlı su gölü olma özelliğini; endüstriyel, çok yoğun yapılaşma ve çevresel baskılar nedeniyle kaybetmiş durumda.

Ege Bölgesi'nin en büyük doğal gölü olan Bafa ve Azap, aşırı su kayıpları ve çevresindeki tarım, endüstriyel baskılarının kirlilik etkisiyle canlıların yaşamı için tehlike oluşturan siyanobakteri yoğunluğunun had safhaya ulaşması sonucunda aşırı kirlilikle karşı karşıya. Beyleri, Marmara gölleri yüzde 90 oranında kurudu, canlılık özelliğini kaybetti. Köyceğiz Gölü kirlilik ve su bitkilerinin aşırı çoğalmasının baskısı altında. Acı Göl ve Işıklı Gölü'nün büyük bölümü, tarımsal

Gaziantep Milletvekili

CHP

1923

GRUBBAŞKANLIĞI

Ayhan

Agora

ÖZET GEREKÇE

Son yüzyılda dünyamızın içinde bulunduğu hızlı değişim hayatımızı kolaylaştıran birçok yeniliği içinde barındırdığı gibi bazen de bu değişim, her zaman olumlu yönde olmamakla birlikte, olumsuz yönler doğurmaktadır. Bir yandan kontrolsüz ve aşırı nüfus artışı, düzensiz ve plansız kentleşme, diğer yandan “her ne pahasına olursa olsun” anlayışıyla gerçekleştirilen endüstrileşme nedeniyle, soluduğumuz hava zararlı gazlarla, su kaynakları endüstriyel ve kentsel atıklarla kirlenmekte, su ekosistemlerinde yaşamını sürdüren türler giderek yok olmaktadır. Bütün bunlara ek olarak yanlış tarım politikaları, kirlenme, gıda ve beslenme sorunlarının artması gibi benzer olumsuzluklar bizlerin yaşamını etkileyen birçok sorunu beraberinde getirmektedir.

Fosil yakıtların kullanımı, evsel atıklar, endüstriyel kökenli katı ve sıvı atıklar, tarımsal ilaç ve gübre kullanımından doğan kirlenmeler yaşadığımız dünyayı devamlı ve artan bir şekilde kirletmektedir.

Türkiye’de kuruyan ve tehlike altındaki göllerle ilgili konunun uzman olan bilim insanlarının hazırladığı güncel veriler ışığında, Türkiye’de son 60 yılda, Marmara Denizi’nin yüz ölçümünden daha büyük, neredeyse üç Van Gölü büyüklüğünde 70’e yakın doğal gölün kuruduğu raporlandı.

Göllerimizin son yıllarda giderek kurumasının ve bu yok olma sürecine girmesinin başlıca nedeni, göllerin yanlış kullanımı, kirlenmesi ve su tüketiminin aşırı olması gelmekte.

Türkiye’de yanlış su kullanım oranı neredeyse yüzde 80. Kuruyan ve kuruma sürecine giren göllerin büyük bölümünün, tatlı su özelliğindeki en büyük doğal tatlı su gölleri olduğu görülmektedir.

Türkiye’de son yıllarda küresel ısınma, yanlış tarımsal sulama ve yer altı su kaynaklarının kontrolsüz kullanımı sonucu sulak alanlarımızın çoğunu kaybettik. Avrupa da sulak alan kaybının en çok yaşandığı ve tarımsal su tüketiminin en çok arttığı ülke konumundayız. Türkiye’de ki yağış dağılımına bakıldığında üçte ikisinin kurak ve yarı kurak alanlar oluşturduğu görülmektedir. Küresel ısınma sonucu gelecek yirmi yılda özellikle doğu ve güneydoğu Anadolu da ki yer altı su kaynaklarımız ciddi şekilde azalacaktır. Bu bilgiler ışığında son yüzyılda Tuz Gölü yüzde 85 oranında küçüldüğü, plansız verilen tuz işletmeleri, aşırı ve plansız yer altı suyunun kullanılması sonucu Gölün su seviyesi her yıl yaklaşık bir iki metre azalmakta.

İç Anadolu Bölgesi Tuz deposu olan Tuz Gölü havzası, kirlilik etkisi ve kuruma tehlikesiyle karşı karşıya. Ankaralıların nefes aldığı Mogan ve Eymir aşırı kirlilik ve yapılaşma baskısıyla tehdit altında.

Marmara gölleri den, İznik, Sapanca, Uluabat ve Kuş (Manyas) gölleri tarımsal su alımları ve tarım-sanayinin aşırı kirlilik etkisiyle doğal göl özelliklerini kaybetmekte.

İstanbul Büyükçekmece Gölü, su kapasitesinin neredeyse yarısını kaybetmekte, çok yoğun evsel-endüstriyel kirlilik ve aşırı yapılaşma ve işgal tehdidi altında. Terkos Gölü çevresindeki yeşil alanlar, yapılaşma baskısı altında. Küçükçekmece Gölü içme suyu özelliğini ve doğal biyolojik çeşitliliğini, doğal tatlı su gölü olma özelliğini; endüstriyel, çok yoğun yapılaşma ve çevresel baskılar nedeniyle kaybetmiş durumda.

Yaklaşık bir milyon nüfusun yaşadığı Van gölü havzasında evsel atıklar için yeterli arıtmanın olmaması sonucu gölde ciddi kirlilik meydana gelmektedir.

Ülkemizde son 60 yılda 70'e yakın göl kurudu. Yanlış su kullanım oranı maalesef yüzde 80 oranlarında. Türkiye'de irili ufaklı 200'e yakın sulak alanın bulunduğu, bu alanların yaşanan kuraklık ve kirlilik karşısında biran önce koruma altına alınması gerek.

Bu gerekçeler ışığında;

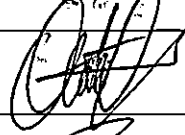
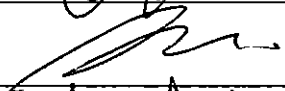
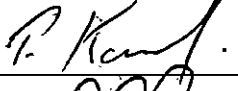
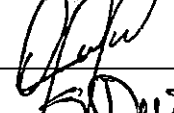
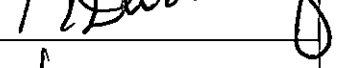
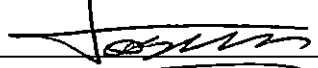
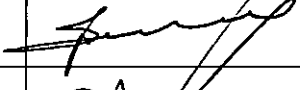
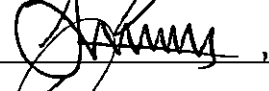
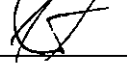
Tükenen ve yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalan göllerimizin bulunduğu bölgedeki ekolojik dengeyi korumak için, göllerle var olan yaşamların sürekliliği için, ekosistemin korunması ve devamlılığı için, tarım alanlarımız için, insanımız ve ülkemizin geleceğini için, göllerimizin kirlilik ve yanlış kullanımlar sonucu karşı karşıya kaldığı sorunların incelenerek gerekli önlemlerin alınması amacıyla Meclis Araştırma Komisyonunun kurulmasını Anayasa'nın 98'inci, Meclis İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince arz ve talep ederiz.

Ömer Fethi Görür
Miyale

Opr. Dr. Bayram YILMAZKAYA
Gaziantep Milletvekili

2234. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

AD-SOYAD	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Ali Özünç	K. Maraş	
Ali Mahir PASARİK	Meriç Mr.	
Ahmet AKIN	Balıkesir Mu	
Kıracı Kayan	Kırıkkaleli Mr.	
Orhan Simer	Adana M.H.	
Kadim Durmaz	Tokat M	
Gözde TAŞCIER	ANKARA	
Kemal ZEBEK	Samsun	
Polat Şenel	Tunceli	
SİBEL İZDENİZ	İstanbul	
Yüksel Özkan	Bursa	
TACETTİN BAYIR	İZMİR	